

Frese Holding ApS

Sorøvej 8
4200 Slagelse
CVR-nr. 73365716

Årsrapport 2016

Godkendt på selskabets generalforsamling, den 24.04.2017

Dirigent

Navn: Jørgen Leif Cadovius

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
Virksomhedsoplysninger	1
Ledelsespåtegning	2
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	3
Ledelsesberetning	6
Koncernens resultatopgørelse for 2016	9
Koncernens balance pr. 31.12.2016	10
Koncernens egenkapitalopgørelse for 2016	12
Koncernens pengestrømsopgørelse for 2016	13
Koncernens noter	14
Modervirksomhedens resultatopgørelse for 2016	21
Modervirksomhedens balance pr. 31.12.2016	22
Modervirksomhedens egenkapitalopgørelse for 2016	24
Modervirksomhedens noter	25
Anvendt regnskabspraksis	28

Virksomhedsoplysninger

Virksomhed

Frese Holding ApS

Sorøvej 8

4200 Slagelse

CVR-nr.: 73365716

Hjemsted: Slagelse

Regnskabsår: 01.01.2016 - 31.12.2016

Bestyrelse

Jørgen Leif Cadovius, formand

Søren Østergaard Sørensen, næstformand

Claus Thorsted Frese

Kim Thorsted Frese

Tina Sofie Frese

Direktion

René Barington, administrerende direktør

Søren Bilenberg Olsen, økonomidirektør

Revisor

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Ndr. Ringgade 70A

4200 Slagelse

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 01.01.2016 - 31.12.2016 for Frese Holding ApS.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2016 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2016 - 31.12.2016.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Slagelse, den 24.04.2017

Direktion

René Barington
administrerende direktør

Søren Bilenberg Olsen
økonomidirektør

Bestyrelse

Jørgen Leif Cadovius
formand

Søren Østergaard Sørensen
næstformand

Claus Thorsted Frese

Kim Thorsted Frese

Tina Sofie Frese

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Frese Holding ApS

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Frese Holding ApS for regnskabsåret 01.01.2016 - 31.12.2016, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2016 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2016 - 31.12.2016 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Slagelse, den 24.04.2017

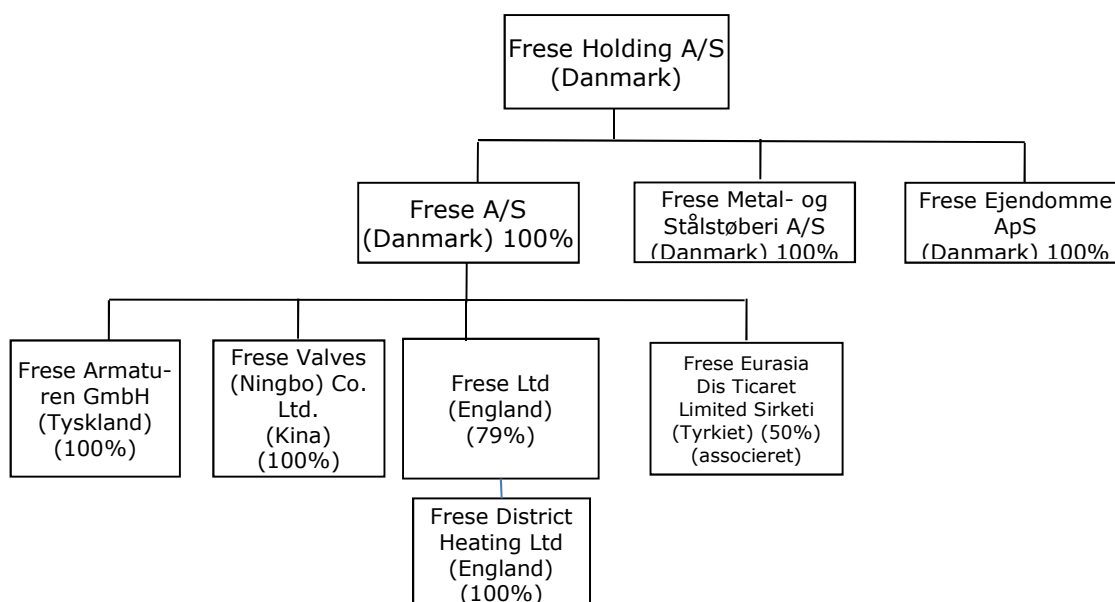
Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr.: 33963556

Jens Jørgen Bay Simonsen
statsautoriseret revisor

Ledelsesberetning

	2016 t.kr.	2015 t.kr.	2014 t.kr.	2013 t.kr.	2012 t.kr.
Hoved- og nøgletal					
Hovedtal					
Bruttofortjeneste	124.989	116.612	98.876	87.376	73.369
Driftsresultat	23.073	20.551	12.430	7.623	(805)
Resultat af finansielle poster	(2.597)	(2.278)	(2.148)	(2.092)	(2.384)
Årets resultat	16.197	14.046	7.559	5.382	(2.648)
Samlede aktiver	197.453	197.522	184.836	169.741	160.613
Investeringer i materielle anlægsaktiver	12.164	19.128	10.992	4.813	30.106
Egenkapital	86.708	74.748	62.699	56.137	50.525
Gns. investeret kapital inklusive goodwill	134.109	130.478	121.239	115.705	112.709
Nettorentebærende gæld	46.096	60.865	62.644	60.998	63.749
Nøgletal					
Afkast af investeret kapital inklusive goodwill (%)	23,3	20,8	14,5	10,4	2,1
Finansiell gearing	0,5	0,8	1,0	1,1	1,3
Egenkapitalens forrentning (%)	20,3	20,7	12,7	10,1	(5,2)
Soliditetsgrad (%)	43,6	37,2	33,9	33,1	31,5

Ledelsesberetning

Hoved- og nøgletal er defineret og beregnet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings "Anbefalinger & Nøgletal 2015".

Nøgletal	Beregningsformel	Nøgletal udtrykker
Afkast af investeret kapital inklusive goodwill (%)	$\frac{\text{EBITA} \times 100}{\text{Gns. investeret kapital inkl. goodwill}}$	Det afkast, som virksomheden genererer af investorenes midler.
Finansiell gearing	$\frac{\text{Nettorentebærende gæld}}{\text{Egenkapital}}$	Virksomhedens finansielle gearing.
Egenkapitalens forrentning (%)	$\frac{\text{Årets resultat} \times 100}{\text{Gns. egenkapital ekskl. minoriteter}}$	Virksomhedens forrentning af den kapital, som ejerne har investeret i virksomheden.
Soliditetsgrad (%)	$\frac{\text{Egenkapital} \times 100}{\text{Samlede aktiver}}$	Virksomhedens finansielle styrke.

EBITA (Earnings Before Interest, Tax and Amortisation) er defineret som driftsresultat tillagt årets af- og nedskrivninger på immaterielle anlægsaktiver inklusive goodwill.

Investeret kapital inklusive goodwill er defineret som nettoarbejdskapital tillagt den regnskabsmæssige værdi af materielle og immaterielle anlægsaktiver samt akkumulerede afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver inklusive goodwill og fratrukket andre hensatte forpligtelser og langfristede, driftsmæssige forpligtelser. Akkumulerede nedskrivninger af goodwill er ikke tillagt.

Nettoarbejdskapital er defineret som varebeholdninger, tilgodehavender og øvrige driftsmæssige omsætningsaktiver fratrukket leverandørgæld og andre kortfristede, driftsmæssige forpligtelser. Tilgodehavende og skyldig selskabsskat samt likvide beholdninger indgår ikke i nettoarbejdskapitalen.

Nettorentebærende gæld er defineret som rentebærende forpligtelser, herunder skyldig selskabsskat, fratrukket rentebærende aktiver, herunder likvide beholdninger og tilgodehavende selskabsskat.

Ledelsesberetning

Hovedaktivitet

Koncernens hovedaktivitet består af industriselskaberne Frese A/S, der producerer dynamiske reguleringsventiler til varme- og køleanlæg og Frese Metal- og Stålstøberi A/S, der producerer støbegods til marine og off-shore sektoren. I koncernen indgår derudover Frese Ejendomme ApS.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Som følge af positive resultater i de to industriselskaber i 2016, er indtjeningen i koncernen forbedret. Årets resultat er et overskud på 16.197 t.kr. mod 14.046 t.kr i 2015.

Forventet udvikling

Der forventes et positivt resultat i 2017.

Særlige risici

Der er ingen særlige risici udover hvad der er almindeligt forekommende i virksomhedens branche.

Videnressourcer

Virksomhedens virke baseres på faglig og kommerciel ekspertise indenfor branchen. Særlig viden indenfor støberiteknik, dynamisk strengregulering, mekanisk bearbejdning og montage samt afsætning er af betydning for selskabet.

Miljømæssige forhold

Virksomhedens støberi er godkendt af miljømyndighederne til drift i alle årets dage.

Begivenheder efter balancedagen

Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Koncernens resultatopgørelse for 2016

	<u>Note</u>	<u>2016 t.kr.</u>	<u>2015 t.kr.</u>
Bruttofortjeneste		124.989	116.612
Personaleomkostninger	1	(84.737)	(81.528)
Af- og nedskrivninger	2	(17.179)	(14.533)
Driftsresultat		23.073	20.551
Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder		196	260
Andre finansielle indtægter		1.456	780
Andre finansielle omkostninger		(4.249)	(3.318)
Resultat før skat		20.476	18.273
Skat af årets resultat	3	(4.279)	(4.227)
Årets resultat	4	16.197	14.046

Koncernens balance pr. 31.12.2016

	<u>Note</u>	<u>2016 t.kr.</u>	<u>2015 t.kr.</u>
Færdiggjorte udviklingsprojekter		18.709	20.413
Erhvervede immaterielle anlægsaktiver		2.314	2.603
Goodwill		791	1.146
Udviklingsprojekter under udførelse		6.609	2.999
Immaterielle anlægsaktiver	5	<u>28.423</u>	<u>27.161</u>
Grunde og bygninger		43.908	44.257
Produktionsanlæg og maskiner		22.782	22.815
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		4.543	2.958
Indretning af lejede lokaler		286	271
Materielle anlægsaktiver under udførelse		2.052	446
Materielle anlægsaktiver	6	<u>73.571</u>	<u>70.747</u>
Kapitalandele i associerede virksomheder		2.617	2.889
Deposita		0	14
Finansielle anlægsaktiver	7	<u>2.617</u>	<u>2.903</u>
Anlægsaktiver		<u>104.611</u>	<u>100.811</u>
Råvarer og hjælpematerialer		13.530	10.644
Varer under fremstilling		25.197	28.129
Fremstillede varer og handelsvarer		16.143	13.523
Varebeholdninger		<u>54.870</u>	<u>52.296</u>
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		27.711	32.743
Tilgodehavender hos associerede virksomheder		2.778	1.518
Andre tilgodehavender		2.511	2.084
Periodeafgrænsningsposter		931	605
Tilgodehavender		<u>33.931</u>	<u>36.950</u>
Likvide beholdninger		<u>4.041</u>	<u>7.465</u>
Omsætningsaktiver		<u>92.842</u>	<u>96.711</u>
Aktiver		<u>197.453</u>	<u>197.522</u>

Koncernens balance pr. 31.12.2016

	<u>Note</u>	<u>2016 t.kr.</u>	<u>2015 t.kr.</u>
Virksomhedskapital		430	430
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode		1.480	1.750
Overført overskud eller underskud		78.240	68.672
Forslag til udbytte for regnskabsåret		6.000	2.570
Egenkapital tilhørende moderselskabets kapitalejere		86.150	73.422
Egenkapital tilhørende minoritetsinteresser		558	1.326
Egenkapital		86.708	74.748
Udskudt skat	9	9.747	10.338
Hensatte forpligtelser		9.747	10.338
Gæld til realkreditinstitutter		21.207	23.130
Bankgæld		1.466	2.584
Finansielle leasingforpligtelser		13.007	14.686
Anden gæld		3.025	3.299
Langfristede gældsforpligtelser	10	38.705	43.699
Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser	10	8.381	8.069
Bankgæld		96	13.704
Leverandører af varer og tjenesteydelser		26.242	23.356
Skyldig selskabsskat		5.733	4.376
Anden gæld	11	21.841	18.143
Periodeafgrænsningsposter		0	1.089
Kortfristede gældsforpligtelser		62.293	68.737
Gældsforpligtelser		100.998	112.436
Passiver		197.453	197.522
Associerede virksomheder	8		
Ikke-indregnede leje- og leasingforpligtelser	13		
Pantsætninger og sikkerhedsstillelser	14		
Dattervirksomheder	15		

Koncernens egenkapitalopgørelse for 2016

	Virksomheds- kapital t.kr.	Reserve for netto- opskrivning efter indre værdi- metode t.kr.	Overført overskud eller underskud t.kr.	Forslag til udbytte for regnskabs- året t.kr.
Egenkapital primo	430	1.750	68.672	2.570
Udbytte af egne kapitalandele	0	0	0	0
Salg af egne kapitalandele	0	0	0	0
Udbetalt ordinært udbytte	0	0	0	(2.570)
Valutakursreguleringer	0	(466)	(807)	0
Øvrige egenkapitalposter	0	0	272	0
Skat af egenkapitalbevægelser	0	0	(60)	0
Årets resultat	0	196	10.163	6.000
Egenkapital ultimo	430	1.480	78.240	6.000
			Egenkapital tilhørende minoritets- interesser t.kr.	I alt t.kr.
Egenkapital primo			1.328	74.750
Udbytte af egne kapitalandele			(208)	(208)
Salg af egne kapitalandele			(255)	(255)
Udbetalt ordinært udbytte			0	(2.570)
Valutakursreguleringer			(145)	(1.418)
Øvrige egenkapitalposter			0	272
Skat af egenkapitalbevægelser			0	(60)
Årets resultat			(162)	16.197
Egenkapital ultimo			558	86.708

Koncernens pengestrømsopgørelse for 2016

	<u>Note</u>	<u>2016 t.kr.</u>	<u>2015 t.kr.</u>
Driftsresultat		23.073	20.551
Af- og nedskrivninger		17.179	14.384
Ændringer i arbejdskapital	12	3.765	(253)
Pengestrømme vedrørende primær drift		44.017	34.682
Modtagne finansielle indtægter		1.456	778
Betalte finansielle omkostninger		(4.249)	(3.318)
Refunderet/(betalt) selskabsskat		(3.945)	(1.668)
Pengestrømme vedrørende drift		37.279	30.474
Køb mv. af immaterielle anlægsaktiver		(9.470)	(8.222)
Salg af immaterielle anlægsaktiver		132	0
Køb mv. af materielle anlægsaktiver		(10.902)	(16.253)
Salg af materielle anlægsaktiver		111	55
Køb af finansielle anlægsaktiver		14	(14)
Modtagne udbytter		0	36
Pengestrømme vedrørende investeringer		(20.115)	(24.398)
Optagelse af lån		0	6.500
Afdrag på lån mv.		(2.731)	(4.929)
Indgåelse af leasingforpligtelser		1.804	8.159
Afdrag på leasingforpligtelser		(3.483)	(5.296)
Udbetalt udbytte		(2.570)	(2.570)
Pengestrømme vedrørende finansiering		(6.980)	1.864
Ændring i likvider		10.184	7.940
Likvider primo		(6.239)	(14.179)
Likvider ultimo		3.945	(6.239)
Likvider ultimo sammensætter sig af:			
Likvide beholdninger		4.041	7.465
Kortfristet gæld til banker		(96)	(13.704)
Likvider ultimo		3.945	(6.239)

Koncernens noter

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
1. Personaleomkostninger		
Gager og lønninger	76.756	74.581
Pensioner	5.762	4.225
Andre omkostninger til social sikring	2.219	2.669
Andre personaleomkostninger	0	53
	84.737	81.528
Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte medarbejdere	160	166
	Ledelses- vederlag 2016 t.kr.	Ledelses- vederlag 2015 t.kr.
Direktion	6.420	4.485
Bestyrelse	540	540
	6.960	5.025
	2016 t.kr.	2015 t.kr.
2. Af- og nedskrivninger		
Afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver	8.159	6.588
Afskrivninger på materielle anlægsaktiver	9.077	7.796
Tab og gevinst ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver	(57)	149
	17.179	14.533
	2016 t.kr.	2015 t.kr.
3. Skat af årets resultat		
Aktuel skat	5.298	4.668
Ændring af udskudt skat	(1.059)	(340)
Regulering vedrørende tidligere år	40	12
Effekt af ændrede skattesatser	0	(113)
	4.279	4.227

Koncernens noter

	2016	2015		
	t.kr.	t.kr.		
4. Forslag til resultatdisponering				
Ordinært udbytte for regnskabsåret	6.000	2.570		
Overført til reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode	196	260		
Overført resultat	10.163	10.572		
Minoritetsinteressers andel af resultatet	(162)	644		
	16.197	14.046		
	Færdig-	Erhver-	Udviklings-	
	gjorte	vede	projekter	
	udviklings-	immaterielle	under	
	projekter	anlægs-	udførelse	
	t.kr.	aktiver	t.kr.	
	t.kr.	t.kr.	t.kr.	
	Goodwill			
	t.kr.			
5. Immaterielle anlægsaktiver				
Kostpris primo	34.776	2.892	7.266	2.998
Tilgang ved virksomhedskøb o.l.	0	0	153	0
Valutakursreguleringer	0	0	(143)	0
Overførsler	5.706	0	0	(5.706)
Tilgange	0	0	0	9.317
Afgange	(309)	0	0	0
Kostpris ultimo	40.173	2.892	7.276	6.609
Af- og nedskrivninger primo	(14.362)	(289)	(6.120)	0
Valutakursreguleringer	0	0	94	0
Årets afskrivninger	(7.411)	(289)	(459)	0
Tilbageførsel ved afgang	309	0	0	0
Af- og nedskrivninger ultimo	(21.464)	(578)	(6.485)	0
Regnskabsmæssig værdi ultimo	18.709	2.314	791	6.609

Udviklingsprojekter under udførelse

De igangværende projekter omfatter udvikling og test af nye produkter til virksomhedens markeder. Det er ledelsens vurdering, at der er et stigende behov for produkter, der optimerer energiforbruget i systemer, der distribuerer væsker. De igangværende projekter er til produkter, der sikrer ovennævnte optimering. De aktiverede omkostninger sammensætter sig primært af interne løntimer samt eksterne omkostninger. Projekterne forløber som planlagt og forventes færdiggjort inden for 1 - 2 år.

Afsluttede projekter overføres til færdige udviklingsprojekter og afskrives over en 5 årig periode under hensyn til den teknologiske udvikling i markedet.

Koncernens noter

Ledelsen forventer en bruttofortjeneste på produkterne og har på baggrund heraf ikke konstateret indikationer på nedskrivningsbehov i forhold til de regnskabsmæssige værdier.

Erhvervede immaterielle anlægsaktiver

I den regnskabsmæssige værdi af erhvervede immaterielle anlægsaktiver indgår finansielt leasede aktiver med en regnskabsmæssig værdi på 2.314 t.kr.

	Grunde og bygninger t.kr.	Produktions- anlæg og maskiner t.kr.	Andre anlæg, drifts- materiel og inventar t.kr.	Indretning af lejede lokaler t.kr.
6. Materielle anlægsaktiver				
Kostpris primo	65.726	83.888	13.908	308
Valutakursreguleringer	0	(43)	(124)	0
Overførsler	0	1.513	(1.497)	0
Tilgange	2.243	3.876	3.124	54
Afgange	0	(4.331)	(2.075)	0
Kostpris ultimo	67.969	84.903	13.336	362
Af- og nedskrivninger primo	(21.470)	(61.355)	(10.951)	(37)
Valutakursreguleringer	0	24	350	0
Overførsler	0	0	1.245	0
Årets afskrivninger	(2.591)	(5.048)	(1.399)	(39)
Tilbageførsel ved afgang	0	4.258	1.962	0
Af- og nedskrivninger ultimo	(24.061)	(62.121)	(8.793)	(76)
Regnskabsmæssig værdi ultimo	43.908	22.782	4.543	286

Koncernens noter

	Materielle anlægs- aktiver under udførelse t.kr.
6. Materielle anlægsaktiver	
Kostpris primo	446
Valutakursreguleringer	0
Overførsler	(1.261)
Tilgange	3.194
Afgange	(327)
Kostpris ultimo	2.052
Af- og nedskrivninger primo	0
Valutakursreguleringer	0
Overførsler	0
Årets afskrivninger	0
Af- og nedskrivninger ultimo	0
Af- og nedskrivninger ultimo	0
Regnskabsmæssig værdi ultimo	2.052

I den regnskabsmæssige værdi af produktionsanlæg og maskiner indgår finansielt leasede aktiver med en regnskabsmæssig værdi på 16.815 t.kr.

	Kapital- andele i associerede virk- somheder t.kr.
7. Finansielle anlægsaktiver	
Kostpris primo	1.137
Kostpris ultimo	1.137
Opskrivninger primo	1.750
Valutakursreguleringer	(466)
Afskrivninger på goodwill	(9)
Andel af årets resultat	268
Regulering interne avancer	(63)
Opskrivninger ultimo	1.480
Regnskabsmæssig værdi ultimo	2.617

Koncernens noter

	<u>Hjemsted</u>	<u>Ejerandel %</u>
8. Associerede virksomheder		
Frese Eurasia Dis Ticaret Limited Sirketi	Tyrkiet	50,0

	<u>2016 t.kr.</u>	<u>2015 t.kr.</u>
9. Udskudt skat		
Immaterielle anlægsaktiver	9.464	6.588
Materielle anlægsaktiver	(93)	3.342
Varebeholdninger	299	350
Gældsforpligtelser	77	58
	<u>9.747</u>	<u>10.338</u>

Bevægelser i året

Primo	10.338
Indregnet i resultatopgørelsen	(591)
Ultimo	<u>9.747</u>

	<u>Forfald inden for 12 måneder 2016 t.kr.</u>	<u>Forfald inden for 12 måneder 2015 t.kr.</u>	<u>Forfald efter 12 måneder 2016 t.kr.</u>	<u>Restgæld efter 5 år t.kr.</u>
10. Langfristede gældsforpligtelser				
Gæld til realkreditinstitutter	0	1.789	21.207	14.111
Bankgæld	8.381	2.469	1.466	0
Finansielle leasingforpligtelser	0	3.229	13.007	1.173
Anden gæld	0	582	3.025	0
Periodeafgrænsningsposter	0	0	0	0
	<u>8.381</u>	<u>8.069</u>	<u>38.705</u>	<u>15.284</u>

	<u>2016 t.kr.</u>	<u>2015 t.kr.</u>
11. Anden gæld		
Moms og afgifter	4.582	3.651
Skyldig løn, A-skat, sociale bidrag m.m.	9.471	8.447
Feriepengeforpligtelser	4.408	4.466
Skyldige renter	907	0
Andre skyldige omkostninger	2.473	1.579
	<u>21.841</u>	<u>18.143</u>

Koncernens noter

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
12. Ændring i arbejdskapital		
Ændring i varebeholdninger	(2.574)	(11.304)
Ændring i tilgodehavender	3.451	11.190
Ændring i leverandørgæld mv.	5.496	(1.175)
Andre ændringer	(2.608)	1.036
	3.765	(253)

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
13. Ikke-indregnede leje- og leasingforpligtelser		
Forpligtelser i henhold til leje- eller leasingkontrakter med tredjemand frem til udløb	1.989	2.986

14. Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

Prioritetsgæld er sikret ved pant i ejendomme. Pantet omfatter herudover de produktionsanlæg og maskiner, der hører til ejendommene. Den regnskabsmæssige værdi af pantsatte ejendomme udgør pr. 31.12.2016 i alt 42.695 t.kr.

Til sikkerhed for dele af bankengagement er der afgivet virksomhedspant på nom. 10.000 t.kr. i simple fordringer fra salg af varer og tjenesteydelser.

Den regnskabsmæssige værdi af pantsatte simple fordringer fra salg af varer og tjenesteydelser udgør pr. 31.12.2016 i alt 19.417 t.kr.

Til sikkerhed for finansiel leasingforpligtelse med regnskabsmæssig værdi på 276 t.kr. pr. 31.12.2016 er der stillet en bankgaranti på 375 t.kr.

Der er afgivet bankgaranti over for SKAT på 75 t.kr.

	Hjemsted	Rets- form	Ejer- andel %
15. Dattervirksomheder			
Frese A/S	Danmark	A/S	100,0
Frese Metal og Stålstøberi A/S	Danmark	A/S	100,0
Frese Ejendomme ApS	Danmark	ApS	100,0
Frese Armaturen GmbH	Tyskland	GmbH	100,0
Frese Ltd.	England	Ltd.	79,0
Frese District Heating Limited	England	Ltd.	100,0
Frese Valves (Ningbo) Co. Ltd.	Kina	Ltd.	100,0

Modervirksomhedens resultatopgørelse for 2016

	<u>Note</u>	<u>2016 t.kr.</u>	<u>2015 t.kr.</u>
Bruttofortjeneste		8.104	6.638
Personaleomkostninger	1	(10.714)	(7.765)
Af- og nedskrivninger	2	(38)	24
Driftsresultat		(2.648)	(1.103)
Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder		18.526	14.265
Andre finansielle indtægter		8	23
Andre finansielle omkostninger		(41)	(55)
Resultat før skat		15.845	13.130
Skat af årets resultat	3	532	272
Årets resultat	4	16.377	13.402

Modervirksomhedens balance pr. 31.12.2016

	<u>Note</u>	<u>2016 t.kr.</u>	<u>2015 t.kr.</u>
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		0	38
Materielle anlægsaktiver	5	0	38
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		90.887	73.417
Finansielle anlægsaktiver	6	90.887	73.417
Anlægsaktiver		90.887	73.455
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		58	1.400
Tilgodehavende selskabsskat		706	272
Tilgodehavender		764	1.672
Omsætningsaktiver		764	1.672
Aktiver		91.651	75.127

Modervirksomhedens balance pr. 31.12.2016

	<u>Note</u>	<u>2016 t.kr.</u>	<u>2015 t.kr.</u>
Virksomhedskapital	7	430	430
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode		70.820	53.353
Overført overskud eller underskud		8.924	17.069
Forslag til udbytte for regnskabsåret		6.000	2.570
Egenkapital		86.174	73.422
Bankgæld		53	140
Leverandører af varer og tjenesteydelser		66	107
Gæld til tilknyttede virksomheder		1.790	200
Anden gæld	8	3.568	1.258
Kortfristede gældsforpligtelser		5.477	1.705
Gældsforpligtelser		5.477	1.705
Passiver		91.651	75.127
Eventualforpligtelser	9		
Pantsætninger og sikkerhedsstillelser	10		
Nærtstående parter med bestemmende indflydelse	11		

Modervirksomhedens egenkapitalopgørelse for 2016

	Virksomheds- kapital t.kr.	Reserve for netto- opskrivning efter indre værdi- metode t.kr.	Overført overskud eller underskud t.kr.	Forslag til udbytte for regnskabs- året t.kr.
Egenkapital primo	430	53.353	17.073	2.570
Udbetalt ordinært udbytte	0	0	0	(2.570)
Valutakursreguleringer	0	(1.271)	0	0
Øvrige egenkapitalposter	0	272	0	0
Skat af egenkapitalbevægelser	0	(60)	0	0
Årets resultat	0	18.526	(8.149)	6.000
Egenkapital ultimo	430	70.820	8.924	6.000
				I alt t.kr.
Egenkapital primo				73.426
Udbetalt ordinært udbytte				(2.570)
Valutakursreguleringer				(1.271)
Øvrige egenkapitalposter				272
Skat af egenkapitalbevægelser				(60)
Årets resultat				16.377
Egenkapital ultimo				86.174

Modervirksomhedens noter

	2016 t.kr.	2015 t.kr.
1. Personaleomkostninger		
Gager og lønninger	10.126	7.266
Pensioner	483	436
Andre omkostninger til social sikring	62	63
Andre personaleomkostninger	43	0
	10.714	7.765
Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte medarbejdere	9	9
	Ledelses- vederlag 2016 t.kr.	Ledelses- vederlag 2015 t.kr.
Direktion	4.278	2.207
Bestyrelse	170	170
	4.448	2.377
	2016 t.kr.	2015 t.kr.
2. Af- og nedskrivninger		
Afskrivninger på materielle anlægsaktiver	38	28
Tab og gevinst ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver	0	(52)
	38	(24)
3. Skat af årets resultat		
Aktuel skat	(532)	(272)
	(532)	(272)
	2016 t.kr.	2015 t.kr.
4. Forslag til resultatdisponering		
Ordinært udbytte for regnskabsåret	6.000	2.570
Overført til reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode	18.526	12.265
Overført resultat	(8.149)	(1.433)
	16.377	13.402

Modervirksomhedens noter

		Andre anlæg, drifts- materiel og inventar t.kr.
5. Materielle anlægsaktiver		
Kostpris primo		275
Kostpris ultimo		275
Af- og nedskrivninger primo		(237)
Årets afskrivninger		(38)
Af- og nedskrivninger ultimo		(275)
Regnskabsmæssig værdi ultimo		0
		Kapital- andele i tilknyttede virk- somheder t.kr.
6. Finansielle anlægsaktiver		
Kostpris primo		20.067
Kostpris ultimo		20.067
Opskrivninger primo		53.353
Valutakursreguleringer		(1.271)
Andel af årets resultat		18.526
Dagsværdireguleringer		212
Opskrivninger ultimo		70.820
Regnskabsmæssig værdi ultimo		90.887
		Pålydende værdi t.kr.
	Antal	Nominel værdi t.kr.
7. Virksomhedskapital		
A-anparter	400	1 400
B-anparter	20	1 20
C-anparter	10	1 10
	430	430

Modervirksomhedens noter

	2016	2015
	t.kr.	t.kr.
8. Anden gæld		
Moms og afgifter	473	430
Skyldig løn, A-skat, sociale bidrag m.m.	2.311	166
Feriepengeforpligtelser	614	492
Andre skyldige omkostninger	170	170
	3.568	1.258

9. Eventualforpligtelser

Selskabet er administrationsselskab i en dansk sambeskatning. Selskabet hæfter derfor i henhold til selskabsskattelovens regler herom for indkomstskatter mv. for de sambeskattede selskaber og ligeledes for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskat på renter, royalties og udbytter for disse selskaber.

10. Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

Sikkerhedsstillelser over for dattervirksomheder og tilknyttede virksomheder

Selskabet har afgivet selvskyldnerkaution for dattervirksomheders bankengagement. Kautionen er maksimalt til i alt 59.690 t.kr. Bankgæld og garantier i dattervirksomhederne udgør pr. 31.12.2016 i alt 12.414 t.kr.

11. Nærtstående parter med bestemmende indflydelse

Følgende selskaber ejer alle aktier i selskabet og har dermed bestemmende indflydelse på dette.

T.F. Slagelse Holding ApS, Slagelse

K.F. Slagelse Holding ApS, Slagelse

C.F. Slagelse Holding ApS, Slagelse

Anvendt regnskabspraksis

Regnskabsklasse

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for regnskabsklasse C (mellem).

Koncernregnskabet og årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når virksomheden som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå virksomheden, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter, i takt med at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter modervirksomheden og de virksomheder (dattervirksomheder), som kontrolleres af modervirksomheden. Modervirksomheden anses for at have kontrol, når den direkte eller indirekte ejer mere end 50% af stemmerettighederne eller på anden måde kan udøve eller faktisk udøver bestemmende indflydelse. Virksomheder, hvori koncernen direkte eller indirekte besidder mellem 20% og 50% af stemmerettighederne og udøver betydelig, men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder.

Konsolideringsprincipper

Koncernregnskabet udarbejdes på grundlag af regnskaber for modervirksomheden og dens dattervirksomheder. Udarbejdelse af koncernregnskabet sker ved sammenlægning af regnskabsposter af ensartet karakter. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, interne mellemværender og udbytter samt fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med koncernens regnskabspraksis.

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regnskabsposter 100%. Minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af resultatet og nettoaktiverne præsenteres som særskilte poster i henholdsvis resultatopgørelsen og balancen.

Anvendt regnskabspraksis

Kapitalandele i dattervirksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes nettoaktiver på overtagelsestidspunktet opgjort til dagsværdi.

Virksomhedssammenslutninger

Trinvisse virksomhedsovertagelser indregnes i regnskabet fra erhvervelsestidspunktet ved anvendelse af overtagelsesmetoden dvs. at identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser behandles som et immaterielt anlægsaktiv. Goodwill afskrives systematisk over resultatopgørelsen efter en individuel vurdering af brugstiden, som er fastsat til 5 år. Afskrivningsperioden afspejler den periode, hvor der med rimelighed kan opgøres et forventet afkast af investeringen. Negative forskelsbeløb (negativ goodwill) indregnes i resultatopgørelsen som en indtægt.

Ved koncerninterne virksomhedssammenslutninger og virksomhedssammenslutninger underlagt samme bestemmende indflydelse indregnes aktiver og passiver til den regnskabsmæssige værdi. Den koncerninterne sammenlægning foretages ved brug af bogført værdi-metoden med virkning fra overtagelsesdatoen uden tilpasning af sammenligningstal. Forskellen mellem vederlaget og den regnskabsmæssige nettoværdi af aktiver og forpligtelser indregnes direkte på egenkapitalen.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på henholdsvis betalingsdagen og balancedagen, indregnes i resultatopgørelsen som finansielle poster. Materielle og immaterielle anlægsaktiver, varebeholdninger og andre ikke-monetære aktiver, der er købt i fremmed valuta, omregnes til historiske kurser.

Ved indregning af udenlandske dattervirksomheder og associerede virksomheder, der er selvstændige enheder, omregnes resultatopgørelserne til gennemsnitlige valutakurser for månederne, som ikke afviger væsentligt fra transaktionsdagens kurser. Balanceposterne omregnes til balancedagens valutakurser. Goodwill betragtes som tilhørende den selvstændige udenlandske enhed og omregnes til balancedagens kurs. Kursdifferencer, opstået ved omregning af udenlandske dattervirksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser samt ved omregning af resultatopgørelser fra gennemsnitskurser til balancedagens valutakurser, indregnes direkte på egenkapitalen.

Kursregulering af mellemværender med selvstændige udenlandske dattervirksomheder, der anses for en del af den samlede investering i den pågældende dattervirksomhed, indregnes direkte på egenkapitalen.

Ved indregning af udenlandske dattervirksomheder, der er integrerede enheder, omregnes monetære aktiver og forpligtelser til balancedagens kurs. Ikke-monetære aktiver og forpligtelser omregnes til kursen på anskaffelsestidspunktet eller på tidspunktet for eventuelle efterfølgende op- eller nedskrivninger.

Anvendt regnskabspraksis

Resultatopgørelsens poster omregnes til gennemsnitlige valutakurser for månederne, idet poster afledt af ikke-monetære aktiver og forpligtelser dog omregnes til historiske kurser gældende for de pågældende ikke-monetære poster.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles ved første indregning i balancen til kostpris og efterfølgende til dagsværdi. Afledte finansielle instrumenter indregnes under henholdsvis andre tilgodehavender og anden gæld.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatopgørelsen sammen med ændringer i værdien af det sikrede aktiv eller den sikrede forpligtelse.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af fremtidige transaktioner, indregnes direkte på egenkapitalen. Når de sikrede transaktioner realiseres, indregnes de akkumulerede ændringer som en del af kostprisen for de pågældende regnskabsposter.

For afledte finansielle instrumenter, som ikke opfylder betingelserne for behandling som sikringsinstrumenter, indregnes ændringer i dagsværdi løbende i resultatopgørelsen som finansielle poster.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, som anvendes til sikring af nettoinvesteringer i selvstændige udenlandske dattervirksomheder eller associerede virksomheder, indregnes direkte på egenkapitalen.

Resultatopgørelse

Bruttofortjeneste eller -tab

Bruttofortjeneste eller -tab omfatter nettoomsætning, ændring i lagre af færdigvarer og varer under fremstilling, arbejde udført for egen regning og opført under aktiver, andre driftsindtægter, omkostninger til råvarer og hjælpematerialer og eksterne omkostninger.

Nettoomsætning

Nettoomsætning ved salg af handelsvarer og færdigvarer indregnes i resultatopgørelsen, når levering og risikoovergang til køber har fundet sted. Nettoomsætning indregnes eksklusive moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget og måles til salgsværdien af det fastsatte vederlag.

Arbejde udført for egen regning og opført under aktiver

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter omfatter indtægter af sekundær karakter set i forhold til virksomhedens hovedaktivitet.

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer omfatter regnskabsårets forbrug af råvarer og hjælpematerialer efter regulering for forskydning i beholdninger af disse varer mv. fra primo til ultimo. I posten indgår eventuelt svind og sædvanlige nedskrivninger af de pågældende lagerbeholdninger.

Anvendt regnskabspraksis

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger, der vedrører virksomhedens primære aktiviteter, herunder lokaleomkostninger, kontorholdsomkostninger, salgsfremmende omkostninger mv. I posten indgår endvidere nedskrivninger af tilgodehavender indregnet under omsætningsaktiver.

Under andre eksterne omkostninger indregnes tillige forskningsomkostninger og omkostninger vedrørende udviklingsprojekter, der ikke opfylder kriterierne for indregning i balancen.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager såvel som omkostninger til social sikring, pensioner o.l. for virksomhedens medarbejdere.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver består af regnskabsårets af- og nedskrivninger opgjort ud fra henholdsvis de fastsatte restværdier og brugstider for de enkelte aktiver og gennemførte nedskrivningstest og af gevinster og tab ved salg af materielle og immaterielle anlægsaktiver.

Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder omfatter den forholdsmæssige andel af de enkelte dattervirksomheders resultat efter fuld eliminering af interne avancer og tab.

Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder

Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder omfatter den forholdsmæssige andel af de enkelte associerede virksomheders resultat efter eliminering af interne avancer og tab.

Andre finansielle indtægter fra tilknyttede virksomheder

Andre finansielle indtægter fra tilknyttede virksomheder består af renteindtægter mv. fra tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder.

Andre finansielle indtægter

Andre finansielle indtægter består af modtagne udbytter o.l. fra andre værdipapirer og kapitalandele, renteindtægter, herunder renteindtægter fra tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder, nettokursgevinster vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle indtægter samt godtgørelser under acontoskatteordningen mv.

Finansielle omkostninger fra tilknyttede virksomheder

Finansielle omkostninger fra tilknyttede virksomheder består af renteomkostninger mv. fra gæld til tilknyttede virksomheder.

Andre finansielle omkostninger

Andre finansielle omkostninger består af renteomkostninger, herunder renteomkostninger fra gæld til tilknyttede virksomheder, nettokurstab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle forpligtelser samt tillæg under acontoskatteordningen mv.

Anvendt regnskabspraksis

Skat

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Modervirksomheden er sambeskattet med alle danske dattervirksomheder. Den aktuelle danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud).

Balance

Goodwill

Goodwill afskrives lineært over den vurderede brugstid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Afskrivningsperioden udgør 5-10 år.

Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Immaterielle rettigheder mv.

Immaterielle rettigheder mv. omfatter igangværende og færdiggjorte udviklingsprojekter med tilknyttede immaterielle rettigheder, erhvervede immaterielle rettigheder og forudbetalinger for immaterielle anlægsaktiver.

Udviklingsprojekter vedrørende produkter og processer, der er klart definerede og identificerbare, hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og et potentielt fremtidigt marked eller udviklingsmulighed i virksomheden kan påvises, og hvor det er hensigten at fremstille, markedsføre eller anvende det pågældende produkt eller den pågældende proces, indregnes som immaterielle anlægsaktiver. Øvrige udviklingsomkostninger indregnes som omkostninger i resultatopgørelsen, når omkostningerne afholdes.

Kostprisen for udviklingsprojekter omfatter omkostninger, herunder gager og afskrivninger, der direkte og indirekte kan henføres til udviklingsprojekterne.

Indirekte produktionsomkostninger i form af indirekte henførbare personaleomkostninger og afskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver, der er anvendt i udviklingsprocessen, indregnes i kostprisen baseret på det medgåede timeforbrug for det enkelte projekt.

Færdiggjorte udviklingsprojekter afskrives lineært over den forventede brugstid. Afskrivningsperioden udgør 5 år. For udviklingsprojekter, der er beskyttet af immaterielle rettigheder, udgør den maksimale afskrivningsperiode restløbetiden for de pågældende rettigheder.

Erhvervede immaterielle rettigheder i form af patenter og licenser måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Patenter afskrives lineært over den resterende patentperiode, og licenser afskrives over aftaleperioden, dog maksimalt 5 år.

Udviklingsprojekter nedskrives til genindvindingsværdi, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Anvendt regnskabspraksis

Fortjeneste og tab ved afhændelse af øvrige immaterielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen som korrektion til af- og nedskrivninger eller under andre driftsindtægter, i det omfang salgsprisen overstiger den oprindelige kostpris.

Erhvervede immaterielle rettigheder måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Patenter afskrives over den resterende patentperiode, og licenser afskrives over aftaleperioden, dog maksimalt 20 år.

Immaterielle rettigheder mv. nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, produktionsanlæg og maskiner samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der afskrives ikke på grunde.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen og omkostninger til klarlægning af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For egenfremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører og lønninger. For finansielt leasede aktiver udgør kostprisen den laveste værdi af dagsværdien af aktivet og nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse.

Indirekte omkostninger i form af indirekte henførbare personaleomkostninger og afskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver, der er anvendt i fremstillingsprocessen, indregnes i kostprisen baseret på det medgåede timeforbrug for det enkelte aktiv.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Bygninger	50 år
Bygningsforbedringer	10 år
Produktionsanlæg og maskiner	3-10 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-10 år
Indretning af lejede lokaler	10 år

Materielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Fortjeneste og tab ved afhændelse af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen som korrektion til af- og nedskrivninger.

Anvendt regnskabspraksis

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes og måles i modervirksomheden efter den indre værdis metode (equity-metoden). Dette indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi med tillæg eller fradrag af henholdsvis uafskrevet positiv og negativ goodwill og med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne fortjenester og tab.

Tilknyttede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi måles til 0 kr., og et eventuelt tilgodehavende hos disse virksomheder nedskrives med moderselskabets andel af den negative indre værdi, hvis det vurderes uerholdeligt. Hvis den regnskabsmæssige negative indre værdi overstiger tilgodehavendet, indregnes det resterende beløb under hensatte forpligtelser, hvis modervirksomheden har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække den pågældende virksomheds forpligtelser.

Nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder overføres i forbindelse med resultatdisponeringen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen.

Goodwill opgøres som forskellen mellem kostprisen for kapitalandelene og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser. Goodwill afskrives over den forventede brugstid, som normalt er 5 år.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Kapitalandele i associerede virksomheder

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode (equity-metoden). Dette indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi med tillæg eller fradrag af henholdsvis uafskrevet positiv og negativ goodwill og med fradrag eller tillæg af urealiserede, forholdsmæssige interne fortjenester og tab.

Associerede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi måles til 0 kr., og et eventuelt tilgodehavende hos disse virksomheder nedskrives med andelen af den negative indre værdi, hvis det vurderes uerholdeligt. Hvis den regnskabsmæssige, negative indre værdi overstiger tilgodehavendet, indregnes det resterende beløb under hensatte forpligtelser, hvis der er en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække den pågældende associerede virksomheds forpligtelser.

Nettoopskrivning af kapitalandele i associerede virksomheder overføres i forbindelse med resultatdisponeringen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen.

Goodwill opgøres som forskellen mellem kostprisen for kapitalandelene og dagsværdien af de forholdsmæssigt overtagne aktiver og forpligtelser. Goodwill afskrives over den forventede brugstid, som normalt er 5 år.

Kapitalandele i associerede virksomheder nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Anvendt regnskabspraksis

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris, opgjort efter FIFO-metoden, eller nettorealisationsværdi, hvor denne er lavere.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen med tillæg af hjemtagelsesomkostninger. Kostprisen for fremstillede varer og varer under fremstilling omfatter omkostninger til råvarer, hjælpematerialer og direkte løn samt indirekte produktionsomkostninger.

Indirekte produktionsomkostninger omfatter indirekte materialer og løn, omkostninger til vedligeholdelse af og af- og nedskrivninger på de i produktionsprocessen benyttede maskiner, fabriksbygninger og udstyr samt omkostninger til fabriksadministration og ledelse. Finansieringsomkostninger indregnes ikke i kostprisen.

Nettorealisationsværdi for varebeholdninger opgøres som forventet salgspris med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der skal afholdes for at effektuere salget.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger omfatter kontante beholdninger og bankindeståender.

Udbytte

Udbytte indregnes som en gældsforpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på generalforsamlingen. Det foreslåede udbytte for regnskabsåret vises som en særskilt post i egenkapitalen.

Minoritetsinteresser

Minoritetsinteresser omfatter minoritetsinteressers andel af dattervirksomhedernes egenkapital, hvor denne ikke er ejet 100% af modervirksomheden.

Udskudt skat

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser, hvor den skattemæssige værdi af aktiverne opgøres med udgangspunkt i den planlagte anvendelse af det enkelte aktiv.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede, skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, aktivet forventes at kunne realiseres til, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoskatteaktiver.

Anvendt regnskabspraksis

Udskudt skat er beregnet på basis af vedtagne selskabsskatteprocenter, der er under nedtrapning frem til 2016. Beregningen er foretaget ud fra en skønnet afvikling af de midlertidige forskelle. Effekten af skatteenedsættelsen er indregnet i resultatopgørelsen.

Gæld til realkreditinstitutter

Gæld til realkreditinstitutter i form af prioritetsgæld måles på tidspunktet for lånoptagelse til kostpris, der svarer til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles prioritetsgæld til amortiseret kostpris. Dette betyder, at forskellen mellem provenuet ved lånoptagelsen og den nominelle værdi, der skal tilbagebetales, indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden som en finansiel omkostning ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Leasingforpligtelser

Leasingforpligtelser vedrørende finansielt leasede aktiver indregnes i balancen som gældsforpligtelser og måles på tidspunktet for indgåelse af kontrakten til nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse. Efter første indregning måles leasingforpligtelserne til amortiseret kostpris. Forskellen mellem nutidsværdien og den nominelle værdi af leasingydelse indregnes i resultatopgørelsen over kontrakternes løbetid som en finansiel omkostning.

Operationelle leasingaftaler

Leasingydelse vedrørende operationelle leasing-aftaler indregnes lineært i resultatopgørelsen over leasingperioden.

Andre finansielle forpligtelser

Andre finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Tilgodehavende og skyldig selskabsskat

Aktuelle skatteforpligtelser eller tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, der er reguleret for betalt acontoskat.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under forpligtelser omfatter modtagne indtægter til resultatføring i efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt likviderne ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme vedrørende driftsaktiviteter præsenteres efter den indirekte metode og opgøres som driftsresultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital og betalt selskabsskat.

Pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af virksomheder, aktiviteter og finansielle anlægsaktiver samt køb, udvikling, forbedring og salg mv. af immaterielle og materielle anlægsaktiver, herunder anskaffelse af finansielt leasede aktiver.

Anvendt regnskabspraksis

Pengestrømme vedrørende finansieringsaktiviteter omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af virksomhedskapital og omkostninger forbundet hermed samt optagelse af lån, indgåelse af finansielle leasingaftaler, afdrag på rentebærende gæld, køb af egne aktier og betaling af udbytte.

Likvider omfatter likvide beholdninger med fradrag af kortfristet bankgæld.